

Utlåtande

Ålands landskapsregering
Lagberedningen
registrator@regeringen.ax

Er referens
ÅLR 2024/2007

Datum
2024-06-28

Kontaktperson
Henrik Jensen, myndighetsjurist

Förslag till informationshanteringslag för Åland m.m.

ÅOM 2024/25

Bakgrund

Ålands ombudsmannamyndighet har fått möjligheten att lämna synpunkter på ett förslag till informationshanteringslag för Åland, jämte därmed sammanhängande författningsändringar.

Ombudsmannamyndigheten verkar för att främja jämställdhet och likabehandling samt barns, klienters och patienters ställningar och rättigheter. Myndigheten bedriver även tillsyn över offentlig upphandling och arbetar för att främja och trygga konsumenters intressen. Utlåtandet begränsas till myndighetens ansvarsområden.

Sammanfattning

I lagförslaget föreslås det att stiftas en ny informationshanteringslag vars utformning har haft lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (FFS 906/2019) som utgångspunkt. Det föreslås även materiellt sammanhängande ändringar i förvaltningslagen samt offentlighetslagen.

Syftet med lagförslaget är att främja myndigheternas informationshantering och informationssäkerhet samt skapa förutsättningar för elektronisk kommunikation och automatiserade beslutsförfaranden.

Ålands ombudsmannamyndighet föreslår följande:

1. Ett tydliggörande av rättsskyddsförutsättningarna vid automatiserade avgöranden.

Utlåtande

Landskapslag om ändring av förvaltningslagen för landskapet Åland

Rättsskyddsförutsättning vid automatiserade avgöranden

En förutsättning för automatiserade avgöranden kommer enligt nya 48 b § förvaltningslagen vara att den fysiska person som avgörandet avser till alla delar får begära om rättelse av avgörandet eller ett jämförbart rättsmedel.

Enligt detaljmotiveringen framgår rätten att begära rättelse av avgöranden av tillämplig speciallagstiftning. Det uppges även att om det inte finns bestämmelser om rätt till begäran om rättelse i speciallagstiftningen, uppfylls rättsskyddsförutsättningen också av ett jämförbart lagstadgat rättsmedel. Avseende jämförbara rättsskyddsmedel hänvisas till specialmotiveringen för 48a § 4 mom.

I denna del av specialmotiveringen avses med rättsmedel som är jämförbara med begäran om rättelse sådana förvaltningsinterna rättsmedel, vilka föreskrivs om i speciallagstiftning och som till sitt syfte kan jämföras med en rättelsebegäran enligt 8 kap. förvaltningslagen. (LFxx20232024_060524, s91-90)

Det är oklart vad som avses med förvaltningsinterna rättsmedel och jämförliga rättsmedel. Om särskilt föreskrivna rättsmedel saknas får det antas att möjligheten att begära rättelse avser rättelse av fel i beslut enligt 8 kap. förvaltningslagen. Vad som vid automatiserat beslutsfattande kan anses vara klart oriktig eller bristfällig utredning, uppenbart oriktig tillämpning av lag eller fel i förfarande kan vara en svårbedömd fråga.

Det bör säkerställas tillräcklig åtskillnad mellan rättelse av fel i beslut och vad som med rikets förvaltningsterminologi skulle vara en omprövningsbegäran. För den enskilde kan det annars bli ett oklart rättsskydd och kan även skapa tillämpningssvårigheter för tjänsteinnehavare.